

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1904

ΤΕΥΧΟΣ Β'

ΜΑΧΗ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ

Ἐκανε περισσότερο κρύο κείνο τὸ βράδυ. Ἦτο ἀδύνατο ἀνὰ μὴ τὸ στρώσῃ» κατὰ τὰ λόγια τοῦ γέρου Πουλαρά. Ἐγὼ καὶ ὁ συντροφός μου, ὁ Χερέτης εἶχαμε κολλήσῃ στὴ γωνιά, ὅπου εἶχαμε κάνει μιά μικροσκοπικὴ κόλαση. Δὲν ξέρω ἂν ἀνάθουν καὶ κεῖ μὲ ξύλα τὴ φωτιά, ἀλλὰ γὼ φαντάσθηκα τὰ ξύλα νὰ εἶναι οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ οἱ τριγμοὶ των, οἱ τριγμοὶ καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων των! Τὸ σπιτάκι δὲν μᾶς υπεράσπιζε τόσο ἐναντίον τοῦ ἀνέμου. Ἀπὸ χίλιες μεριές αἰσθανόμεθα νὰ μπαίνουν καὶ νὰ μᾶς γλιίζουν τὰ σουβλερὰ νύχια τοῦ ἀνέμου. Ἡ στέγη ἔτρεμε καὶ κάποτε σὲ δυνατὸ χτύπημα τοῦ ἀνέμου ἔπεφταν σκόνες καὶ πετρίτσες κάτω.

Ὁ Χερέτης διάβαζε ἐφημερίδα στὴ λάμψη τῆς φωτιάς. Ὁ γέρο Πουλαράς πέρα ἀπ' τὴ φωτιά τυλιγμένος στὴν κάπα, μὲ τὸ κεφάλι ξεσκούφωτο φαινόταν σὰν βράχος μαῦρος μὲ τὴν κορυφὴ χιονισμένη. Οὔτε ἐκινεῖτο ἀπ' τὴ θέσι του. Ἐκάπνιζε καὶ φαινόταν νὰ σκέπτεται. Τί νὰ σκέπτεται; Τὰ περασμένα; Κάποτε τὸν εἶχα ρωπήσῃ. Ὁ βίος του εἶχε περάσῃ μέσα στὶς ἐρημιές. Σαυτὸν τὸν βίο τὸν ἔρημο μιά βοσκοπούλα σὰν ὄσας τοῦ μετέβαλε τὴν μονοτονία. Τὴν πῆρε γυναῖκα του. Δὲν ἐχάρη πολὺ, γιατί ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια ἡ γυναῖκα του πέθανε. Δὲν τοῦ ἄφησε οὔτε ἓνα παιδί, γιατί, καθὼς ἔλεγε παραπονούμενος, δυὸ ποῦ εἶχε κάνει τὰ πῆρε μαζύ της. Ἐμεινε ἔτσι ὁ γέρο Πουλαράς μόνος, μόνος!

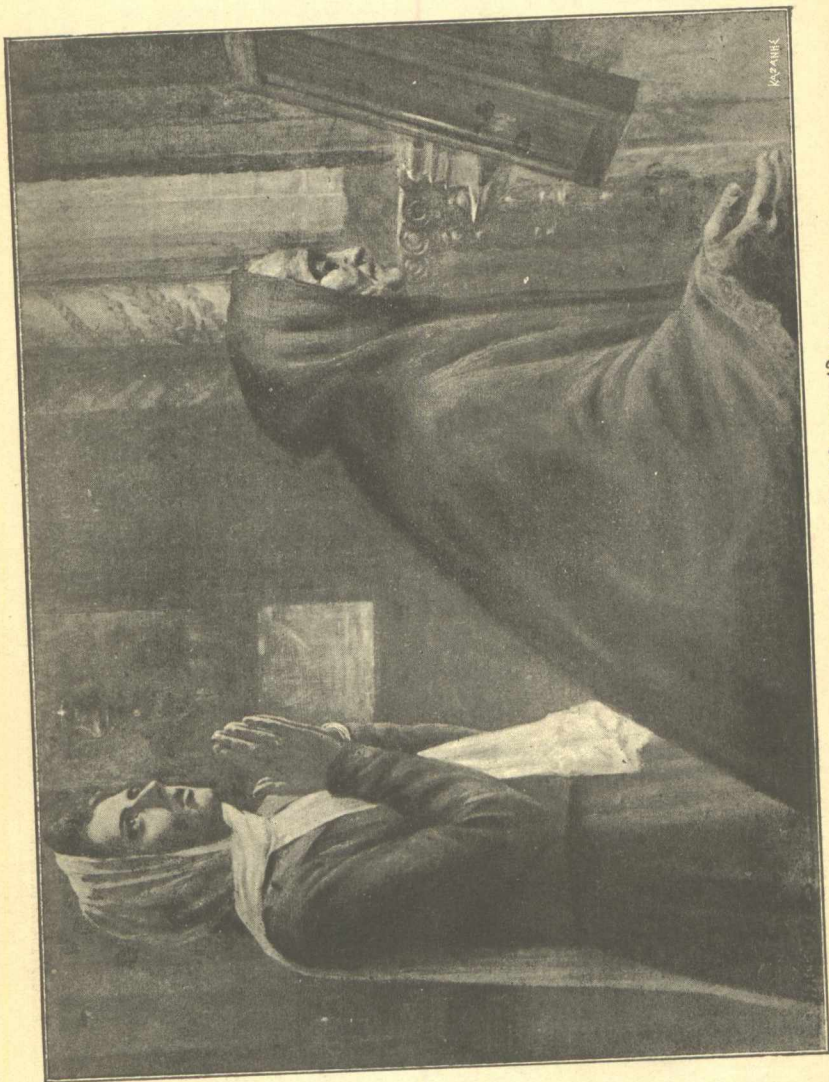
Ἐνῶ τὸν κύταζα ἄκουσα τὸν συντροφό μου νὰ λέγῃ.

— Λαμπρά! ἀριστούργημα! . . .

— Τί εἶνε;

— Συμμαχία μὲ τὴν Τουρκία θὰ κάνουμε! . . . Εἶνε λένε, βέβαιο, τελειωμένο σχεδόν!

Η ΠΡΟΣΕΥΧΗ (Ν. Ἀλεκτορίδου).

— Τι κάνει λέει. Μὲ τοὺς Τούρκους θὰ πάμε μετς ;

Ἡ φωνὴ τοῦ γέρο Πουλκρά ἀπρόσκλητος μπῆκε στὴ μέση καὶ ρώτησε. Εἶχε πετάξει τὴν κάπα καὶ φαινόταν ἡ φουστανέλα του ἡ ἄσπρη καὶ τὸ σιλάχι του.

Ὁ Χερέτης τοῦ ξήγησε τί συνέβαινε καὶ εἶπε πολλά, γιὰ νὰ καταλάβῃ ὁ γέρος τὸ καλὸ τῆς συμμαχίας. Ὁ γέρος ἔδειξε φρίκη καὶ ἀπέχθεια.

— Μὲ τοὺς Τούρκους ! Μὲ τοὺς Τούρκους οἱ Ἕλληνες ! Τι λέτε ; Εἴσαστε σὰ καλὰ σας ;

Ὁ Χερέτης καὶ γὰρ τοῦ εἶπαμε γιὰ τὴ συμμαχία, γιὰ τὸ καλὸ ποῦ θὰ ἔκανε αὐτὴ ἂν γεινόταν καὶ προσπαθήσαμε νὰ τὸν πείσουμε σὰν νὰ ἐξαρτᾶτο ἀπ' τὸν γέρο Πουλκρά ἡ συμμαχία, ἀλλὰ ὁ γέρος ἐστάθη ἀγύριστος, ἐστάθη στὸ μῖσος του, στὴν ἔχθρα κατὰ τῶν Τούρκων.

— Ὁ Ἕλληνας μὲ τὸν Τούρκο οὔτε πεθαμένοι δὲν φιλιώνονται ! εἶπε· θὰ σηκωθοῦν οἱ πεθαμένοι νὰ σᾶς πνίξουν ἂν γείνη αὐτό !

Μοῦ φάνηκε σὰν νὰ εἶχε δίκαιο ὁ γέρος. Τὰ λόγια του ἔδωσαν ζωὴ σένα ἐτοιμοθάνατο μῖσος. Καὶ τὸ αἰσθάνθηκα. Ὁ Χερέτης ἔμεινε σιωπηλός,

— Ἐφέρετε, μᾶς εἶπε ὁ γέρος, αὐτὸ τὸ μέρος ποῦ βρίσκεσθε ; Ἐδῶ κοντὰ μία φορὰ, εἶχε γείνη ἕνας μεγάλος πόλεμος μὲ τοὺς Τούρκους. Ὡρες πολεμοῦσαν στὰ στενὰ καὶ στὰ πλάγια τῶν βουνῶν καὶ ἔπειτα στὸ τέλος ἔπεσε τέτοιο σπαθὶ στοὺς Τούρκους, ποῦ λίγοι σωθῆκανε ἀπ' αὐτούς !

Ἦμουν πολὺ μικρὸ παιδί τότε. Ἡ μάνα μου μὲ κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι κρυμμένη μὲ ἄλλες γυναῖκες καὶ παιδιὰ. Μοῦ φαίνεται ἀκόμα νὰ βλέπω χωρὶς νὰ διακρίνω πρόσωπα, γυναῖκες νὰ πέφτουν ἢ μιὰ στὴν ἀγκαλιά τῆς ἄλλης καὶ νὰ κλένε. Ἄλλες νὰ εἶνε γονατισμένες στὸ χῶμα. Ἐκλεγα καὶ γώ. Ἐνας κρότος ἀκουγόταν πέρα λίγο ἀπ' ἐκεῖ καὶ μιὰ βουή καὶ ὅταν αὐτὴ δυνάμωνε ἡ γυναῖκες ἔκλεγαν περισσότερο. Νίκησαν οἱ δικοί μας, ὅταν πιά ἔπεφτε τὸ σκοτάδι. Στὴ μάχη αὐτὴ ἔχασα τὸν πατέρα μου.

Πέρασαν χρόνια πολλά ἀπὸ τότε. Εἶχε πεθάνει ἡ γυναῖκα μου καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ μου. Μιὰ βραδιὰ ἐπέστρεφα ἀπὸ τὸ χωριό. Εἶχα ἀργήση σένα φιλικὸ μου σπῆτι. Ἦταν βραδιὰ σκοτεινὴ ἡμέρη ὅμως

ἀστέρια. Δὲν ἔκανε ψύχρα καὶ περπατοῦσα σιγά. Ὅταν ἔφθασα στὸ στενὸ εἶχα κουρασθῆ λίγο καὶ κάθησα νὰ ξεκουρασθῶ σὲ μιὰ πέτρα. Γύρω μου εἶταν ριχμένη ἡ σιωπὴ, ψηλὰ τὰ ἀστέρια καθὼς τρεμόσβυναν τὰ φῶτα τους, ἐφαίνοντο σὰν πράγματα ζωντανὰ νὰ κολυμποῦνε στὸ κενὸ τὸ μαῦρο. Σιγά, σιγά κυτᾶζοντας τὰστέρια μὲ πῆρε ὁ ὕπνος. Δὲν ξέρω πόσο θὰ κοιμήθηκα ἀλλὰ ἔξαφνα πετάχθηκα ξαφνιασμένος. Ὁλος ὁ κάμπος ἀπ' τὴ νύχτα εἶχε γεμίση ἀπ' ἀνθρώπους, ποῦ πάλευαν, πολεμοῦσαν χωρὶς φωνή ! Ἦταν Τούρκοι καὶ Ἕλληνες ! Κανεὶς κρότος δὲν γεινόταν σὰ νὰ εἶχε πεθάνη αὐτὸς καὶ μόνο τὴν ὀρμὴ τους ἔβλεπα καὶ τὴν λάμψη τοῦ τουφεκιοῦ τους σὰν μέσα στὸ πλῆθος ἐκείνο νὰ κρεμοῦσε ὁ Σατανᾶς ὁ μαῦρος τὴ γλῶσσα του τὴν πύρινη ! Καὶ τὸ πλῆθος ἐκείνο πλησίαζε σὲ μένα περισσότερο· οἱ χτυπημένοι κυλιόντουσαν κάτω καὶ οἱ ἄλλοι τοὺς πατοῦσαν ἀλύπητα, ἄλλοι ἀγκαλιασμένοι ἔπεφταν χάμου καὶ χανόντουσαν εὐθὺς μέσα στὸ πλῆθος ποῦ ἐρχόνταν καὶ τοὺς σκέπαζε. Ἡ φουστανέλες καὶ τὰ χρωματιστὰ ροῦχα τῶν Τούρκων φαίνόντουσαν καλὰ καὶ καθαρὰ. Μὲ ἕνα κίνημα ποῦ ἔκκαναν σὰ κάποιος ἀόρατος χέρι νὰ τοὺς κοσκίνιζε, πλησίαζαν. Ἐκανα νὰ σηκωθῶ ἀπ' ἐκεῖ, ἀλλὰ μοῦ ἦτο ἀδύνατο ! Δὲν μπορούσα τὸ παραμικρὸ κίνημα νὰ κάνω καὶ νόμισα, ὅτι καὶ γώ εἶμουν ὅμοιος μὲ τὸ βράχο, ποῦ καθόμουνα καὶ ἔτσι θὰ μέβλεπαν καὶ ἐκείνοι ποῦ πολεμοῦσαν ! Καὶ τὸ πλῆθος ἐρχόταν ! Ἐβλεπα τὲς μορφές των ! Γέροι, ἄνδρες, καὶ ἀμούστακοι ἐκεῖ πάλευαν, χτυπιόντουσαν, ἔπεφταν χάμω, γιὰ νὰ ἀφήσουν τὴ θέσι τους σὲ ἄλλους, ποῦ ἐφαίνοντο νὰ ἔρχωνται σὰ κάποιος πέρα νὰ ἔκανε τὸ σκοτάδι, ἀνθρώπους !

Ἐξαφνα μέσα ἀπ' τὸ πλῆθος αὐτὸ ποῦ πάλευε βλέπω ἕνα γιγαντα μὲ φουστανέλες νὰ χωρίζη καὶ νὰ γονατίζη χτυπημένος. . . Ἦταν κοντὰ πολὺ ! Ἐνας Τούρκος ὤρμησε ἐπάνω του καὶ αὐτὸς σήκωσε τὸ σπαθὶ του, ἐνῶ μὲ τὸ ἄλλο του χέρι στηριζόταν κάτω, Ὁ Τούρκος ἔκανε γύρω καὶ αὐτὸς στράφηκε. Εἶδα τότε τὸ πρόσωπό του καὶ τὸ ἐγνώρισα ! Ἦταν ὁ πατέρας μου ! Ὡρμησα ἐπάνω, κείνο ποῦ μὲ κρατοῦσε δεμένο ἐχάθη καὶ ὤρμησα μὲ μιὰ φωνὴ θηρίου πληγομένου. . . Εὐρέθηκα μόνος, κατάμονος ! Ἡ ψυχὴ, τὰ φαντάσματα τῶν Τούρκων καὶ Ἑλλήνων ἐχάθησαν σὰ νάταν ζωγραφιὰ στὸν ἀέρα, στὸ σκοτάδι καὶ ἡ φωνὴ μου τὰ ἔσβυσε ! Θυμήθηκα

τότε ὅτι ἦταν ἡ ἡμέρα τῆς μάχης τῆς μεγάλης μέσα στὰ στενά καὶ γύρω στὰ βουνά !

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ Ν. ΒΟΥΤΥΡΑΣ

ΕΝΑ ΔΑΚΡΥ

Καρφωμένα τὰ χέρια σου δὲν εἶδα
Κι' οὔτε σημάδια τῶν καρφιδῶν ξανοίγω·
Μ' ἐσέ σ' ἄλλη πατρίδα
Μιὰν ἡμέρα ξεκίνησα νὰ φύγω.

Ἐξάνοιξα νέους ἡλιους, ἄστρα νέα
Κι' ὅταν περνοῦσα τὰ φοιχτὰ σκοτάδια,
Ἄστραψε μιὰ ρομφαία
Τῶν καρφιδῶν νὰ μοῦ δείξῃ τὰ σημάδια.

Δὲν πρόφθασα νὰ ἰδῶ ποῦ ἡ λάμψη ἐχάθη
Κ' ἐστράφηκα κ' ἐλύγισα τὸ γόνα·
Ἄκεανού εἶδα τὰ μαῦρα βάθνη
Ποῦ κῦμά του ἔχει τὸν καθένα αἰῶνα.

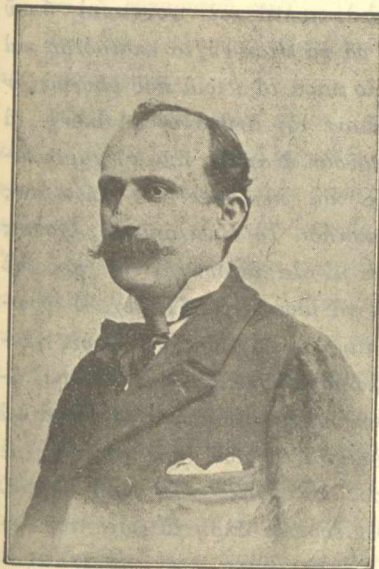
Φωνάζανε τὰ κύματα ἀφρισμένα
Κι' ἄλλα πολλὰ ποῦ ἐρχόντανε ἀφ' τὰ μάκρη·
Κάτι ζητοῦν τὰ κύματα ἀπὸ σένα,
Καὶ στὰ νερά παραδῶσα ἓνα δακρυ.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ ΝΕΡΟ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους)

Χ. Χρηστοβασίλης

Ὅλιγες μέρες ἔζησε ὕστερα ἀπ' αὐτό, καὶ σ' αὐτὸ τὸ διάστημα πῆγαιναν ὁ κόσμος καὶ τὸν ρωτοῦσαν, γὰρ νὰ μάθουν τὸ τί εἶδε καὶ τί ἄκουσε, περνοῦντας ἀνάμεσα ἀπ' αὐτὰ τὰ φοβερά βουνά. Ἄπ' αὐτὸν τὸν ἴδιο τῶμαθα κ' ἐγὼ, παιδί μου, καὶ σὲ συμβουλεύω ν' ἀφήσῃς αὐτὸν τὸν σκοπὸ καὶ νὰ γυρίσῃς πίσω στὸ σπίτι σου.

Τὸ Βασιλόπουλο, ἀκούοντας αὐτὲς τὲς δυσκολίες κι' αὐτὴ τὴ συμβουλή, λυπήθηκε κατάκαρδα, ἀλλὰ δὲν ἔχασε καθόλου τὸ θάρρος του κι' εἶπε στὸ θεῖο του:

« — Ἐγὼ, θεῖέ μου, δὲ φοβοῦμαι οὔτε κόπους, οὔτε κιν-

δύνους, ὅσο μεγάλοι κι' ἂν εἶναι. Ἐνα πρᾶγμα μόνο μὲ στενοχωρεῖ : Μὴ δὲν προφτάσω τὸν πατέρα μου ζωντανὸ καὶ πᾶν' οἱ κόποι μοι τοῦ κάνου. Γιὰ τοῦτο καὶ δὲν πρέπει νὰ χάνω οὔτε στιγμή, ἀλλὰ νὰ ξεκινήσω τὸ γλιγορότερο . . . »

Καὶ λέγοντας αὐτὰ, ἀποχαιρέτησε τὸ θεῖο του, καβαλλήκεψε μὲ τὸ δοῦλό του καὶ ξεκίνησε γιὰ τ' ἀθάνατο νερό.

Μέρα-νύχτα περπατοῦσε, χωρὶς νὰ σταματήσῃ πουνθενά, παρὰ γιὰ νὰ φᾶν τ' ἄλογα λίγο κριθάρι. Πολλὲς φορὲς ξεχρῶσε καὶ τὸ φαγὶ καὶ τὸν ὕπνο. Σὰν ἀστραπὴ διάβαινε ἀπὸ βασιλεῖο σὲ βασιλεῖο,

και ποῦ νὰ διηγηθῆ κανεὶς τὰ ὅσα εἶδε και τὰ ὅσα πέρασε τὸ και-
μένο τὸ Βασιλόπουλο !

Πέρασε τὰ ἑξ βασιλεία κι' ὅταν ἔφτασε στὸ ὑστερὸν στοχάστηκε
ὅτι ἔπρεπε ν' ἀρματωθῆ καλύτερα, γιατί θ' ἄρχιζε ὁ δρόμος ποῦ εἶ-
ταν γεμάτος φαρμακερὰ φεΐδια και θεριά. Εἶταν και πολὺ κουρα-
σμένος κι' εἶχε ἀνάγκη νὰ ξεκουραστῆ κι' αὐτὸς, κι' ὁ δοῦλός του
και τ' ἄλογα, κοινοῦντας σὲ κανένα μέρος, ἀλλ' οὔτε χώρα, οὔτε
χωριὸ ἔβλεπε πουνθενά. Ὁ δρόμος του τὸν ἔχει ρίξει μέσα σ' ἕνα
δάσος, ὅπου ψυχὴ ἀνθρώπου δὲ φαίνονταν. Πολλὲς ὥρες περπα-
τοῦσε κάτω ἀπὸ δέντρα, τόσο παλιὰ, πυκνὰ και φουντωτὰ, ὅπου
δὲν ἔβλεπε μπροστὰ του καθόλου, σὰ νὰ εἶταν νύχτα σκοταδερὴ και
χωρὶς φεγγάρι. Ἐκεῖ δὲν ἄκουε ἄλλο παρὰ τὰ θειρὰ ποῦ μούγκριζαν
στὰ κατατόπια τους. Τρομάρα ἔπιανε τὸν ἀνθρώπο ν' ἀκούη τὰ
μουγκρητὰ τῶν θειρῶν, ὅπου περνοῦσαν ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ χαμοκλά-
δια. Γυαλοκοποῦσαν τὰ μάτια τους και πετοῦσαν ἀπὸ μέσα τους
σπίθες, ποῦ ἀγρίευαν πλειότερο τὸ σκοτάδι. Τὸ Βασιλόπουλο, ἔχοντας
βγαλμένο τὸ σπαθὶ στὸ χέρι, ἔτρεχε μ' ὅλα τὰ δυνατὰ του πρὸς τὸ
μέρος, ποῦ φαίνονταν σὰ ν' ἄρχιζε νὰ μισοφέγγη. Ἐτρεχε ὁ ιδρώ-
τας του ποτάμι. Ἐτρεχε-ἔτρεχε, ὅταν μιὰ ἀχιτίδα τοῦ ἥλιου, γλυ-
στρωῶντας μέσα ἀπὸ τὰ πυκνὰ φυλλώματα, χτύπησε στὰ μάτια τ' ἄ-
λογό του. Τὸ ζῶο ξαφνίστηκε και σηκώθηκε στὰ πεινὰ σὰ σούσα και
ἀποῦ ἔκανε κάμποσα ἄταχτα πηδήματα, ἄρχισε πάλι νὰ τρέχη μὲ
ὀρμὴ, ὡς ποῦ πέρασε ὅλο τὸ δάσος και βγήκε ἔξω στὸν κάμπο.
Εἶταν ἕνας κάμπος αὐτὸς, ποῦ δὲν εὔρισκε ἄκρη τὸ μάτι τοῦ ἀν-
θρώπου.

Τὸ Βασιλόπουλο ἔμεινε ξαπορεμένο ὅταν εἶδε κατάμεσα τοῦ κάμ-
που ἕνα πανέμορφο παλάτι. Χτυπάει τ' ἄλογο μ' ὅλα τὰ δυνατὰ του
και τρέχει πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος, σὰ διπασμένο ἀλάφι. Ζυγόνει στὸ
παλάτι και πρῶτος ἀνθρώπος ποῦ ἀντίκρουσαν τὰ μάτια του εἶταν
μιὰ πεντάμορφη κόρη, ποῦ κἀνονταν στὸ παραθύρι και μιλοῦσε
μ' ἕνα περιστέρι, ποῦ κρατοῦσε στὴν ἀγκαλιά της και τὸ χάιδευε.
Ἀπὸ δώδεκα βασιλεία εἶχε περάσει ὡς τὰ τώρα τὸ Βασιλόπουλο και
πουνθενὰ δὲν εἶχε ἰδεῖ τέτοια κάλλη. Σκοτίστηκε ὁ νοῦς του και
σκλαβώθηκε ἡ καρδιά του ἀπὸ τὴν ὠμορφιά της. Ἡ κόρη δὲν πρό-
σεχε πρὶν, κι' ἅμα τὸν εἶδε ν' ἄρχεται, τραβήχτηκε μέσα κι' ἔγεινε

ἄφαντη. Τὸ Βασιλόπουλο στάθηκε ὀλίγο ξέμακρα κι' ἔστειλε τὸν
δοῦλό του νὰ ρωτήσῃ στὸ παλάτι, ἀν τὸν δέχονται νὰ ξενυχτήσῃ μιὰ
βραδεὶ ἐκεῖ. Πρὶν φτάσῃ ὁ δοῦλος στὴ θύρα τοῦ παλατιοῦ, ἔ-
βγαине ἕνας ἀνθρώπος μισόκοπος και τραβοῦσε ἴσια πρὸς τὸ Βασιλό-
πουλο. Σταμάτησε ὁ δοῦλος κι' ὁ μισόκοπος ὁ ἀνθρώπος εἶπε στὸ
Βασιλόπουλο :

— Ἀπὸ τὰ φορέματά σου καταλαβαίνω ὅτι εἶσαι ξένος, και σὲ
παρακαλῶ νὰ μῆς στὸ σπίτι μου και νὰ ἀναπαφτῆς, γιατί μοῦ φαί-
νεσαι σὰν πολὺ κουρασμένος.

— Σ' εὐχαριστῶ πολὺ . . .

Τοῦ ἀπολογίθηκε τὸ Βασιλόπουλο, και μὲ καρδιὰ γεμάτη χαρὰ
τὸν ἀκολούθησε.

Αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος εἶταν ὁ πατέρας τῆς πεντάμορφης ποῦ εἶχε
εἶδε τὸ Βασιλόπουλο στὸ παραθύρι. Στὴν ἀρχὴ εἶταν φτωχὸς και δυσ-
τυχημένος κι' ἔκανε τὸν κνηγὸ γιὰ νὰ ζήσει τὴ γυναῖκά του
ποῦ τὴν εἶχε σὲ μιὰ καλύβα, δίπλα σ' ἐκεῖνο τὸ δάσος.
Ἐκεῖ ἔζησε πολλὰ χρόνια τιμημένα. Κάθε πρωτὶ, σύνταχα, πήγαινε
στὴν πολιτεία, ποῦ δὲν εἶταν μακρὰ ἀπὸ τὸ κατοικεῖό του, και
πλουτοῦσε τὰ κνηγία του, ἀλλὰ πολὺ ὀλίγα χρήματα ἔφερε στὸ σπίτι
του γιατί τὰ περισσότερα τὰ μέραζε στοὺς φτωχοὺς και στοὺς δυστυ-
χημένους, ποῦ ἀπαντοῦσε στὸ δρόμο.

Ἀνὸ χρόνους ζήσανε μοναχοὶ σ' ἐκείνη τὴν ἐρημίαν. Τὸν τρίτο
χρόνο ὁ Θεὸς τοὺς χάρισε μιὰ κόρη — τὴν κόρη τὴ πεντάμορφη ποῦ
εἶχε εἶδε τὸ βασιλόπουλο στὸ παραθύρι. — Τὴν τρίτη νύχτα ὕστερα ἀπὸ
τὰ γεννητοῦρια της ἦρθαν οἱ Μοῖρες νὰ τὴ μοιράνουν. Ἡ μητέρα
της δὲν κοιμῶνταν καθόλου, ἀλλ' ἀγρυπνοῦσε γιὰ ν' ἀκούσῃ τι εὐ-
κὲς θ' ἄδιδαν τῆς κόρης της οἱ Μοῖρες. Στὸ τσάκισμα τοῦ μεσονυχτιοῦ
ἦρθαν οἱ Μοῖρες. Κάθησαν στὸ τραπέζι, ποῦ τοὺς εἶχαν ἐτοιμα-
σμένο και κι' ἄρχισαν νὰ τραῶν και νὰ πίνουν. Τοὺς ἄρεσε και τὸ
φαγὶ και τὸ ποτι, κι' ἄρχισαν νὰ εὐχιοῦνται τὸ παγαδὸ, ἡ καθε-
μιὰ μὲ τὴν ἀράδα της.

Ἡ πρώτη τὴν εὐχίθηκε, λέγοντας :

— Τῆς χαρίζω ἀγγελικὰ κάλλη, γιὰ νὰ τὴν λέν ὁ κόσμος Πεν-
τάμορφη.

Ἡ δευτέρα τῆς εἶπε :

— Σὰ γελῆναι νὰ πέφτουν ἀπὸ τὰ μάγουλά της δροσερὰ τριαντάφυλλα.

Κι' ἡ τρίτη :

— Σὰν κλαίη, νὰ τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια 'της τὰ δάκρυα μαργαριτάρια.

“Υστερα, σύμφωνες κι' οἱ τρεῖς, τῆς ἀφήσανε κι' ἓνα χάρισμα ἀπάνω στὸ τραπέζι, μουρμουρίζοντας αὐτὰ τὰ λόγια :

— «Νὰ τὴ φυλάη ἀπὸ κάθε κακόν».

Κι' ἔπειτα ἔγειναν ἄφαντες.

Ἡ μητέρα της, ποῦ παραμόνευε μὲ τ' αὐτιά της τέντα, τὰ ἤκουσε ὅλα, κι' ἄμα ἔφυγαν εἶδε νὰ φέγγη τὸ σκοτεινὸ καλύβι σὰ νὰ εἶχαν ἀνάψει χιλιάδες λυχνάκια. Ἀπὸ τὴν ἀπορία της ξύπνησε τὸν ἄντρα της καὶ τοῦ εἶπε :

— Κύττα ἓνα θᾶμα !

Σηκώθηκε ὁ ἄντρας της καὶ τὴ νὰ ἰδῆ ! Ἄστραφτε τὸ τραπέζι κι' ἀστραποκοποῦσε. Τὸ χάρισμα τῶν Μοιρῶν εἶταν ἓνα δαχτυλίδι, ποῦ ἔφεγγαν κι' ἀχτινοβολοῦσαν οἱ πέτρες του σὰ φλόγα λαμπερή. Τὴν ἴδια ὥρα ἄρχισε νὰ κλαίη τὸ παγανὸ, τὸ πῆρε ἡ μάνα του σιὰ χέρια της κι' ὅσο νὰ τὸ βάλῃ στὸ βυζὶ της νὰ τὸ μερῶσῃ, τῆς γέμισε τὴν ποδιά μαργαριτάρια ! Ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ὁ φτωχὸς ὁ κνηγὸς ἀντὶ νὰ πηγαίη σὴν πολιτεία καὶ νὰ πουλήῃ κνηγήια, πήγαινε καὶ πουλοῦσε μαργαριτάρια, ποῦ ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια τῆς κόρης του κάθε φορὰ ποῦ ἔκλαιγε, κι' ἔγεινε πλούσιος. Ἀπ' ὅλους τοὺς τόπους ἔρχονταν ν' ἀγοράσουν μαργαριτάρια. Κάθε μέρα πλήθαιναν τὰ πλοῦτη του, δὲν ἄλλαζε ὁμως ἡ καρδιά του, κι' εἶταν πάντα ἴδιος κι' ἔκανε πάντα καλά, σὰν ὅταν εἶταν φτωχός. Τότε χάριζε κνηγήια, τώρα χάριζε ἀμέτρητα μαργαριτάρια. Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ στὸν τόπο τῆς φτωχικῆς του τῆς καλύβας ἔβαλε μεγάλα θεμέλια κι' ἔχτισε ἓνα πανέμορφο παλάτι, ὅπου ζοῦσε μὲ τὴ γυναικίκα του καὶ μὲ τὴ μοναχοκόρη του.

Σ' αὐτὸ τὸ παλάτι ἔμπαινε τώρα τὸ Βασιλόπουλο, προσκαλεσμένο ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς Πεντάμορφης.

Τὴ στιγμή ποῦ ἔμπαινε μέσα τὸ Βασιλόπουλο εἶδε δυὸ γυναῖκες, ποῦ ἔρχονταν νὰ τὸν δεχτοῦν. Ἡ μιὰ εἶταν ἡ Πεντάμορφη κι' ἡ ἄλλη ἡ μάνα της. Ὅταν ζύγωσε τὸ Βασιλόπουλο, τὲς χωρέτησε

εὐγενικά, τὸν χωρέτησαν κι' αὐτὲς, ἀλλ' ἡ Πεντάμορφη χαμογέλασε κι' ὅλας καὶ στὴ στιγμή ποῦ π-ποῦν ἔπεσαν ἀπὸ τὰ μάγουλά της δυὸ ὄμορφα καὶ δροσερὰ τριαντάφυλλα. Τὸ Βασιλόπουλο τᾶχασε, βλέποντας τέτοια ἀγγελικὴ ὄμορφη καὶ τέτοιες ἀνήκουστες χάρες τῆς κόρης κι' εἶταν ἔτοιμος νὰ τὴ ζητήσῃ εὐτὺς τοῦ πατέρα της γιὰ γυναικίκα του, ἂν δὲ τὸν μπόδιζε ἡ ἰδέα τοῦ ἄρρωστοῦ πατέρα του, καὶ τὸ ἀθάνατο νερὸ, ποῦ πήγαινε νὰ πάρῃ. Ὡς τόσο ὁμως ὁ πατέρας τῆς κόρης θέλησε νὰ περιποιηθῆ τὸ Βασιλόπουλο πολὺ καὶ διάταξε νὰ ετοιμάσουν ἓνα τραπέζι μὲ κάθε λογῆς φαγητὰ, καὶ νὰ τοῦ στρώσουν ἓνα χρυσὸ κρεβάτι μὲ χρυσομέταξα παπλώματα, γιὰτὶ κατάλαβαν ὅτι ὁ φίλος τους εἶταν βασιλόπουλο.

Πέρασε ἡ ὥρα καὶ κάθησαν στὸ τραπέζι νὰ φᾶν. Τότε τὸ βασιλόπουλο ἀρχίισε νὰ μολογᾷ ὅσα τοῦ ἀκολούθησαν στὸ δρόμο καὶ τέλος ὅτι πηγαίνει νὰ πάρῃ ἀθάνατο νερὸ γιὰ νὰ προφτάσῃ τὸν πατέρα του τὸ Βασιλιᾶ, ποῦ εἶταν ἄρρωστος τοῦ θανάτου. Ἡ Πεντάμορφη πρόσεχε πολὺ σὴν ὁμιλία τοῦ Βασιλόπουλου, καὶ τὰ λόγια του τῆς φαίνονταν πολὺ φρόνιμα καὶ σὰ ζάχαρη γλυκὰ, κι' ὅσο περισσότερο πρόσεχε σὴν ὁμιλία του, τόσο περισσότερο εὐχαρίστηση εὗρισκε νὰ τὸν ἀκούῃ καὶ νὰ τὸν βλέπῃ. Ὅταν ὁμως τὸ Βασιλόπουλο φανέρωσε ὅτι βιάζονταν νὰ κινήσῃ στὸ δρόμο του, τῆς κόπηκε ἡ καρδιά τῆς Πεντάμορφης, ἔγεινε πολὺ μελαγχολικὴ κι' ἔπεσε σὲ μεγάλη συλλογή. Ἐπειτα ζύγωσε τὴ μάνα της, πῆρε τὰ χέρια της, τῆς τᾶσφιξε γερά, τὰ φίλησε κᾶμποσες φορὲς καὶ τῆς εἶπε κρυφά :

— Μάνα μου ! λυποῦμαι πάρα πολὺ ποῦ θὰ φύγῃ τὸ Βασιλόπουλο.

Δὲν πρόφτασε νὰ εἰπῆ αὐτὰ τὰ λόγια καὶ τὰ γλυκὰ της τὰ μάτια γέμισαν δάκρυα κι' ἄρχισαν νὰ γένωνται καὶ νὰ τρέχουν μαργαριτάρια σὴν ποδιά της. Ἡ μάνα χαμογέλασε, γιὰτὶ κατάλαβε τὸν πόνο, ποῦ εἶχε φυτρῶσει γιὰ πρώτη φορὰ σὴν καρδιά τῆς κόρης της, καὶ δὲν τῆς εἶπε τίποτε.

Ὅταν τελείωσε τὸ φαγὶ, τὸ βασιλόπουλο φόρεσε τ' ἄρματά του καὶ διάταξε τὸ δούλό του νὰ ετοιμάσῃ τ' ἄλογα γιὰ νὰ ἔξακολουθήσῃ τὸ δρόμο του· ἄξαφνα ὁμως ἐκεῖ ποῦ μλοῦσε τοῦ δούλου του ἄρχισε μιὰ ἀνήκουστη καὶ φοβερὴ κακοκαιρία, μιὰ μεγάλη ἀνεμοταραχὴ, ποῦ νόμιζε κανεὶς ὅτι ὁ ἀγέρας θὰ ξεθεμέλιονε τὴ γῆ καὶ θὰ

τὴν ἔρριχνε στὸν οὐρανὸ κομμάτια-κομμάτια. Ἄστραπὲς αὐλάκοναν τὰ σύννεφα, σὰ φλογερὰ ποτάμια, καὶ φαίνονταν σὰ νὰ φλογίζονταν καὶ νὰ καίονταν τὰ οὐράνια, καὶ οἱ βροντῆς ἐτρύνταζαν τὰ θεμέλια τῆς Γῆς καὶ κουνιῶντιαν τὸ παλάτι σὰθέμελον, σὰν καρᾶβι ἀπανωθὶ στὰ κύματα.

Ὁ πατέρας τῆς Πεντάμορφης, βλέποντας αὐτὸ τ' ἀγριοκαίρι, τ' ἀνέλιπτο, παρεκέλευσε τὸ βασιλόπουλο νὰ μὴ ξεκινήσῃ, ἀλλὰ νὰ μείνῃ ἐκεῖνῃ τῇ βραδεῖᾳ καὶ νὰ ξενυχτήσῃ ἐκεῖ, καὶ τὰ ξημερώματα μποροῦσε νὰ ξακολούθησῃ τὸ δρόμο του.

(Ἔπεται συνέχεια)

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

ΕΔΕΜ

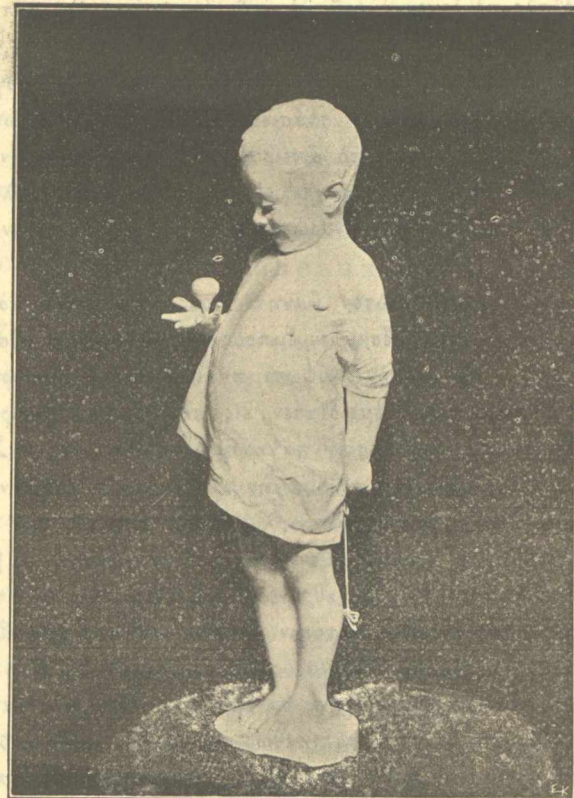
Ὁ κῆπος εἶν' ὁ ἀπόκρυφος, ποῦ τὸν ὠροπλουμίσαν
Οἱ ἔμορφηδες οἱ ἀφάνταστες, καὶ οἱ περασμένοι αἰῶνες
—Τὰ διαδατάρικα πουλιά—τὸν γλυκοτραγουδιῆσαν
Μ' ἓνα σκοπὸν ἀπάντεχο, στοὺς ἀνθισμένους κλώνες.

Λουλούδια, ποῦ δὲν ἔζησαν σὲ ταπεινοὺς ἀνθῶνες,
Τὶς μαγεμένες εὐωδιῆς ὀλόγυρα ἐσκορπίσαν,
Κ' εἶνε τῶν δέντρων οἱ σκιῆς οἱ ἀμίλητες γοργόνες,
Γοργόνες ποῦ τὰ μάγια τοὺς τὰ αἰών.α δὲν ἐλύσαν.

Νὰ ξαποστάσῃ ἡθ' ἡ Ψυχὴ χαρούμενῃ ἐκεῖ κάτω,
Στὸν ἥσκιο τὸ φαρμακερὸ, τὸν ἥσκιο τὸ δροσάτο
Τῆς πράσινης γλυκομπλιάς, καὶ ἔγειρε τὸ κεφάλι.

Ἕπνος τὴν πῆρε ἡδονικὰ στὴ μαλακὴ του ἀγκάλῃ·
Μ' ἄξαφν' ἀργοδιαβαίνοντας ἀνάμεσ' ἀπ' τὰ φύλλα
Σιωπνλά, τὴν πότισε θανάτου ἀνατριχίλα.

Γ. ΜΑΥΤΑΣ

ΠΑΙΔΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΙΣ
(Ἄγαλμα: Μ. F. Joris).

EMILE VERHAEREN⁽¹⁾

(ὑπὸ EDMOND PILON)

Κατὰ τὸ 1896 ὁ Βιελέ-Γκριφέν ὀμιλῶν περὶ τοῦ Verhae-

(1) Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς τελεσθείσης ἐν Παρισίοις ἑορτῆς πρὸς τιμὴν τοῦ Verhaeren, δημοσιεύομεν τὰ κυριώτερα σημεῖα μελέτης περὶ τοῦ Βέλγου ποιητοῦ, ὁ ὁποῖος εἶνε σχεδὸν ἄγνωστος ἐν Ἑλλάδι.

ρεη, παρέβαλε τὸ ἔργον αὐτοῦ με ἀνδριάντα τραγικὸν κατεσκευασμένον ἀπὸ ὀρείχαλκον καὶ γρανίτην. «Ὁ ἀνδριάς αὐτός, εἶπεν, εἶνε ὠρκίος, με ζοφερὰν μορφήν, ὑπερήφανος, σοβαρὸς συγχρόνως καὶ ἐνθουσιώδης, με δυνατὴν στάσιν καὶ ἐπηρμένον μέτωπον, τὸ δὲ βλέμμα του φεύγει πρὸς τὸ ἄπειρον». Τὸ ἔργον αὐτὸ εἶνε ὑψηλὸν καὶ ἐπιβλητικόν· δὲν ὑπάρχει εἰς τὴν σύγχρονον φιλολογίαν ἄλλο μᾶλλον ὑπερηφάνως ἀνθρώπινον, μᾶλλον τραγικόν, τόσον παγκόσμιον.

Ὁ ποιητὴς κατὰ πρῶτον ὕμνησε τοὺς ἀγρούς καὶ τὰ χωρία τῆς πατρίδος του· ἔπειτα ἔσκυψεν ἐμπρὸς εἰς τὴν πίστιν· ἐστέναξεν ὑπὸ τὴν νόσον· ἠθλίψις τὸν ἀνύψωσε πάλιν· ἔψαλλε τὴν ἐργασίαν· διηγήθη τὴν ἀθλιότητα· ἐμειδίασεν εἰς τὸν ἔρωτα· ἐθεώρησε τὸν κόσμον. Ὁ ὕμνος του κατέστη παγκόσμιος. Οὕτω καὶ ὁ Σάτυρος τοῦ Οὐγκῶ ἐτραγοῦδησεν εἰς τὴν ἀρχὴν μὲν με τὸν ἀγροτικὸν αὐλόν, κατόπιν ὅμως ἔλαβε τὴν μεγάλην λύρην καὶ ὕμνησε τὸν Πᾶνκ. Οὕτω καὶ ἡ *Eva* τοῦ Ροδέν. Γεννᾶται ἀπὸ τὴν σάρκα· οἱ βραχιόνες της μόλις εἰμποροῦν νὰ ἐκταθοῦν· οἱ πόδες της πατοῦν τὸ ἔδαφος ποῦ τὴν ἐγέννησε. Καὶ κατόπιν ἡ *Eva* αὐτὴ σχηματίζει τὴν μορφήν τῆς γυναικὸς τοῦ *Φιλήματος*· καὶ ἀργότερα θὰ γίνη ἡ *Σκέψις* καὶ με τὸ ἄπειρον βλέμμα της θὰ περιβάλη τὸν ὀρίζοντα.

Λοιπόν, εἰς τὸ ἔργον αὐτό, καθὼς εἰς τὸ τραγοῦδι τοῦ Σατύρου, καθὼς εἰς τὴν ἀργὴν ἀνύψωσιν τοῦ ἀνδριάντος, ὑπάρχουν πλείσται διαδοχικαὶ ἐποχαί. Ὁ Verhaeren ὡς ὁ Οὐγκῶ, ὡς ὁ Ροδέν, δὲν ἐξέφρασεν εὐθύς τὸν ἑαυτὸν του ὀλοκληρωτικῶς. Μόνον ὅταν ἔφθασεν εἰς τὴν ὠριμότητα τῆς ἰδιοφυίας του, εἰμπόρεσε νὰ δυναμώσῃ τοὺς ἤχους τοῦ παγκοσμίου ἄσματός του, καὶ, κύριος τῆς τέχνης του, εἰρμήνευσε, ἐκφράζων αὐτὰ, ὅλα τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα, ὅλας τὰς ἐπὶ τῆς γῆς κινήσεις. καὶ εἰς ἓν εὐρὺ ποίημα ἔδωσε τὸν ταρχώδη ρυθμόν, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν τάξιν τοῦ παντός.

**

Τὰ πρῶτά του βιβλία εἶνε οἱ *Φλαμανδοί*, οἱ *Μοναχοὶ* καὶ αἱ *Μικραὶ Παραδόσεις*. Με τὰ τραγοῦδια αὐτὰ τῆς πατρίδος του ὁ ποιητὴς ἐξέφρασε τὰς τρεῖς ἀρχάς, τὴν σαρκικὴν, τὴν ἀσκητικὴν

καὶ τὴν δημώδη, αἱ ὁποῖαι εἶνε ἀναπόσπαστοι ἀπὸ κάθε ἀληθινὸν ἔργον φλαμανδικῆς ἐκφράσεως· ὑπήκουσεν εἰς τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα τῆς φυλῆς του, τὸ συγχρόνως φιλήδονον, μυστικιστικὸν καὶ ζωηρόν. Τὸ θαυμοστὸν φλαμανδικὸν παρελθόν, τὸ παρελθὸν τοῦ Rubens καὶ τοῦ Jordaens, τῶν Van Eyck καὶ τοῦ Bosch, κατοπτρίζεται εἰς τὰς τρεῖς μορφὰς τῶν τριῶν του ποιημάτων.

Εἰς τὴν δευτέραν του ὅμως τριλογίαν, εἰς τὰ *Soirs*, τὰ *Débâcles* καὶ τὰς *Fiambeaux noirs*, ὁ τεχνίτης παρετήρησε μακρύτερα· ὁ ὀρίζων εἶνε πλέον ἐκτεταμένος, ἡ ἐξοχὴ ἀγκαλιάζει μεγαλύτερον διάστημα, καὶ ἡ θεά, στολισμένη κατ' ἀρχὰς με τὸν ἥλιον τῆς πατρίδος, ἀπλώνεται εἰς μέρη τὰ ὁποῖα δὲν εἶχε γνωρίσῃ ἕως τότε.

Κατ' ἀρχάς, ἡ μορφή εἶνε γαλήνια, καὶ κατεβαίνει ἀπὸ τὰ *Bράδρα* ἐπάνω εἰς τὴν ἀποκοιμισμένην γῆν· ἀλλὰ ἡ προσπάθεια ὑπῆρξε τόσον ἔντονος, ὥστε ἐλύγισε τὸν ποιητὴν, καὶ εἰς τὰ *Débâcles* ἡ σκέψις του γίνεταί πυρετώδης καὶ πάλλουσα, παραισθητικὴ καὶ ἀλγεινὴ. Ἡ νόσος κατέβαλε τὸν τολμητῆαν. Ἰσταται μόνος, με κουρελιασμένον τὸ σῶμα, με τὰς χεῖρας καὶ τὸ μέτωπον καίοντα. Ὡραῖα κόκκινα ὀράματα πυρπολοῦν τὸν ἐγκέφαλόν του καὶ τὸν κατοικίζουν με φλογεράς ἀποθεώσεις.

Τέλος ἀνάπτονται αἱ *Μαῦραι Λαμπάδες*. Ἡ λάμψις των εἶνε θλιβερά καὶ ἄστατος, καλυμμένη μ' ἓνα πέπλον καθὼς διὰ κηδείαν, ἐπίσης τραγικὴ καθὼς εἰς τὸν καιρὸν ποῦ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ποιητοῦ :

ὁ μῦλος τῶν ἀρρωσטיῶν

Ἐθέριζε τὸν ἄνεμο τῶν πυρκαϊῶν . . .

Τὰ φαντάσματα τῶν σκέψεων του παρουσιάσθησαν εἰς τοὺς δρόμους του· τοῦ περιβάλλοντος, τῆς κοπώσεως, τῆς γνώσεως καὶ τοῦ μηδενός. Ὅλα ἐπαρπονοῦντο με θρηνητικὴν φωνήν. Καὶ ὁ ποιητὴς ἐνεθυμήθη· συλλογίζεται τὸν τόπον τοῦ ἐγκλήματος καὶ τῆς ἀγωνίας, τὸ φρικῶδες δαντικὸν ἄστρ, ὅπου τὸν ὠδήγησαν τὰ ὄνειρά του :

Στὴν ἀμμουδιὰ ἡ ψυχὴ μου τοῦ θανάτου

Συντρίμμα εἶνε πεσμένη τῶρα κάτου

Κοίτεται ἡ ψυχὴ μου νικημένη,

Στῆς ζωῆς τὴν τρικυμία φαγωμένη,

Στὴν ἀμμουδιὰ ἐκεῖ πέρα τοῦ θανάτου...

Ἄναρρωνύων δμως παραπονείται μὲ ὀλιγώτερον πικρὰν φωνήν· τὸ ἔργον τῆς ἀναστάσεως τελειώνει. Καὶ ἀποδοθεὶς μετ' ὀλίγον εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τὴν ὑγείαν, εἰς τὴν ἐνέργειαν, φθάνει εἰς τὴν τρίτην ἐποχὴν τοῦ ἔργου του. Τώρα θὰ ψάλλῃ τὰς ἐξοχάς, τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία· θὰ ἱστορήσῃ τὴν ὑπαρξίν καὶ τὸ στοιχείον, τὴν κοινωνικὴν σύγκρουσιν, τὴν φωνὴν τῶν παθῶν, τὴν ἀνθρωπίνην ἐργασίαν. Καὶ αὐτὸ εἶναι ὠραῖον καθὼς ἡ ζωὴ· θὰ εἶνε σκληρόν, καθὼς εἶνε αὐτὸς ὁ θάνατος.

Ἄ θάνατος κυριαρχεῖ εἰς τὰς Campagnes hallucinées· κάθηται εἰς ὅλα τὰ ὑψώματα, πίνει εἰς ὅλα τὰ καπηλεῖα, πλαγιαίνει εἰς τὴν κλίνην τῶν χωρικῶν, πλανᾷ τὸ δρέπανόν του εἰς τὰς οἰκίας. Ὁ ποιητὴς εἶδε νὰ περνοῦν εἰς ἓνα μανιώδη καλπασμὸν ὅλοι οἱ πτωχοὶ τῶν ἐξοχῶν σκορπίζοντες τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν φρίκην. Πλανώμενος διὰ μέσου τῶν σιδηρῶν καὶ τῶν πετρίνων λαθυρίθων τῶν πόλεων, ἐνόησε τὸν φρικτὸν χάλκινον νόμον, ὁ ὁποῖος βραχύνει εἰς τὰ μέτωπα τῶν πτωχῶν· οὕτω διηγείται τὰς φοβερὰς ἀναρχίας, τὴν μυκωμένην ὀργὴν, τὴν θεῖαν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν, καθὼς εἰς τὸ δρᾶμα του, πίπτει τέλος ὁ ἀνδριάς, σπασμένος ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῶν ἐλευθέρων ἀνθρώπων, τῶν νικητῶν τοῦ εἰδώλου.

* *

Τώρα ὁ τεχνίτης ἐπεράτωσε τὸ ἔργον του. Εἶνε εὐτυχής· ἡ ἔσωτέρα γαλήνη εὐλογεῖ τὰς σκέψεις του καὶ ἡ καρδιά του εἰμπορεῖ νὰ ἀνοίξῃ. Ἄφ' οὗ ἔκλεισε τὸν φανταστικὸν κύκλον του, θὰ ἀναπαυθῆ εἰς τὸ εὐτυχές ἄσυλον, τὸ ὁποῖον εἰς μίαν στιγμὴν διέκρινε διὰ τοῦ φραγμοῦ ἐνὸς κήπου.

Στὸ κάμα τὸ μεσημερνὸν ὁ δρόμος μὲ κουράζει·

Μὰ πέρα ἐκεῖ ἡ ἀνάπαυσι προσμένει ὅταν βραδυάξῃ.

Τὴν ἀνάπαυσιν αὐτὴν ὁ ποιητὴς δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του παρὰ ἄφ' οὗ ἐπεράτωσε τὸ τρίτον μέρος τοῦ ὠραίου του λυρικοῦ μνημείου. Μία ἀνοιξίς ἐγεννήθη εἰς τὴν ψυχὴν του· καὶ ἡ πομπὴ τῶν «Φωτεινῶν Ὁρῶν» ἐπροχώρησεν.

Εἰς τόνους τρυφεροῦς καὶ θελκτικούς θαυμαστῆς ἀπλότητος, ἔψαλε τὸ ἀνέκφραστον φίλημα, τὴν τρέμουσαν χαρὰν τῆς ἀναστήσεως καρδίας, ὕμνησε τὰ λουλούδια, τὰ ἀρώματτα καὶ τὰ ζωντανὰ φύλλα, τὴν θεῖαν ὀρμὴν τοῦ Ἔρωτος.

Εἴμαστε καλοκαῖρι μὲς στὸν κῆπο·

Κι' ἦτον ἡ εὐτυχισμένη μας ἡμέρα . . .

Πάνω, οὐρανὸς χωρὶς κανένα ρύπο.

Καὶ στὴν ἀπέραντη χαρὰ μὲς στὸν αἰθέρα

Σὰν μὲ ἦχο μεταξέλιο ὀλόγυρά μας

Ἔντομα καὶ πουλιὰ ἐλαφροπετοῦσαν·

Καὶ τόσον ὡμορφα ἦταν τὰ φιλιὰ μας

Ποῦ ὡς καὶ τὸ φῶς καὶ τὰ πουλιὰ ἐγλυκομεθοῦσαν.

Ἄφ' οὗ ἔζησεν ἀνάμεσα εἰς τὰ ἄνθη, τὰ φύλλα καὶ τὰ πουλιὰ βίον εἰδυλλιακόν, ἐσκέφθη τέλος νὰ δώσῃ εἰς τὸ ἔργον του ὄθησιν τολμηροτέραν, καὶ ἀπὸ τὸν νέον αὐτὸν ἀγῶνα ἐγεννήθησαν τὰ *Viesages de la vie*.

Ἄπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Οὐγκῶ σχεδὸν οὐδεὶς ποιητὴς ἔδωσε μὲ περισσοτέραν δύναμιν τὴν ἔκτασιν τοῦ λυρισμοῦ, οὐδεὶς ὑπῆρξε παθητικώτερον τὸ «μεγάλον ἡχηρὸν ὄργανον» τὸ ὁποῖον κάθε τι τὸ κάμνει νὰ πάλῃ καὶ κάθε τι τὸ διεγείρει. Ὁ Οὐγκῶ ὑπῆρξεν ὁ Σάτυρος ὁ ὄνειροπολῶν νὰ συγχωνευθῆ μὲ τὸ «Μέγα Σύμπαν», ὅπου ἐπεθύμει νὰ βυθισθῆ.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Verhaeren ὑπῆρξεν ἐπίσης ὁ Φαῦνος, ὁ ὁποῖος ἐμεθύσθη ἀπὸ τὸ θεῖον, ὑπῆρξεν ὁ αἰώνιος τραγοπόδης ὁ ὁποῖος ἐκραύγασεν εἰς ἤχον ἀπείρου ἔρωτος :

Τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια μου, τὴ σάρκα, τὸ κορμί μου,

Καὶ τῶν ξανθῶν μου τῶν μαλλιῶν ἐγὼ ἀγαπῶ τὸ πλῆθος,

Καὶ νὰ ρουφήξω θὰ ἤθελα μὲς στὸ πλατύ μου στήθος

Τὸ ἄπειρον ὄλο, ν' αὐξηθῆ μ' ἐκεῖνο ἡ δύναμί μου. . .

Μετάφρασις Γ. Μαύτα.

ΚΑΠΟΙΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

Κάποιοι καιροὶ ἦρθαν ἔμορφοι
Σὲ χρόνια μαγικά,
Καὶ ζῆσαν καὶ σαρκώθηκαν
Πόθοι καὶ μυστικά.

Κάποιοι καιροὶ ἦρθαν ἔμορφοι
Σὲ χρόνους μακρυνούς
Καὶ κάποια ἀστέρια λάμπανε
Σὲ κάποιους οὐρανοὺς.

Κάποιοι καιροὶ ἦρθαν ἔμορφοι
Κ' ἦρθαν καιροὶ χρυσοὶ
Καὶ κάποιο ὑψώθη μέγαρο
Κ' ἐστάθης Μοῦσα, ἐσύ!

Μὰ καὶ οἱ καιροὶ περάσανε
Σὲ χρόνους τωρινούς
Καὶ κάποια ἀστέρια σβύσανε
Σὲ κάποιους οὐρανοὺς.

Μὰ καὶ οἱ καιροὶ περάσανε
Κ' οἱ αἰῶνες οἱ χρυσοὶ
Κάποιο ἐκαρφώθη φέρετρο
Κ' ἔγειρες Μοῦσα, ἐσύ!

ΜΙΛΙΟΣ ΒΕΑΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΕΕΝΟΙ

(Ἀθηναϊκὴ ἱστορία—ἐκ τῶν τοῦ Rouckelay)

Ἦσαν τὴν ἡμέραν ἐφύσα ἐλαφρὸς ἄνεμος. Ἦμα ἐνυκτωσεν δμως
θεελλώδης παγωνιὰ ἐκάλυψε τὰς στενάς ὁδοὺς τῆς Μασσακλίας. Καὶ
οἱ κεντρικώτεροι δρόμοι ἐφάνιντο ἔρημοι, ὄλος ὁ κόσμος, ὅσος ἀκόμη

ἔτυχε νὰ εἶναι ἐξω, ἔτρεχε κουκουλωμένος μετὰ παλτά του ἢ μετὰ
τοὺς σάκκους του, στὸ σπίτι του νὰ ζεσταθῆ κοντὰ στὴν φωτιά.
Μιὰ μόνον ἐξαίρεσις· ἓνας ὑψηλὸς εὐρύστρενος παλληκαρᾶς τυλιγμέ-
νος εἰς ἓνα παχὺ μαῦρον ἐπανωφόρι μετὰ ἓνα στρατιωτικὸν πηλίκιον
κατεβασμένον ὡς στὸ μέτωπόν του, ἐπερπάτει μετὰ ἀργὸν μετρημένον
βᾶδισμα, μετὰ τρόπον ποῦ ἐφαίνετο, ὅτι ὀλίγην ἐντύπωσιν τοῦ ἔκαμνε
ὁ ψυχρὸς ἄνεμος· σωστὸς βράχος· οὔτε τὴν κεφαλὴν του κατεδέχετο
νὰ στρέφῃ ὅταν γὰρ πιτηλήματα τῶν χιόνων, ποῦ τὰ ἐσπρωχεν ὁ
ἄνεμος δυνατὰ ἐγέμιζαν τὸ πρόσωπόν του. Ὅταν ἐφθασε στὴν ἀπο-
βάθραν, ἀφῆκε τὴν ὁδὸν καὶ διηυθύνθη εἰς ἓνα στενὸν διάδρομον τόσον
πλησίον εἰς τὴν ἄκρην τοῦ λιμένος, ὥστε ἠδύνατο, ἐὰν ἄπλωνε τὸ χεῖρ
του νὰ ἐγγίξῃ τὴν ἄκρην τῶν μεγάλων πλοίων ποῦ ἦσαν ἐκεῖ ἀρχι-
μένα. Στὸ μέρος ἐκεῖνο ποῦ εἶνε κίνδυνος καὶ τὴν ἡμέραν ἀκόμη νὰ
νὰ περάσῃ κανεὶς αὐτὸς στὰ θεοσκότηνα, ὄλο ἐπρόχωροῦσε ἄφρον-
τις καὶ σκεπτικὸς.

Ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην μιὰ βαρκοῦλα μετὰ ἓνα φανόν, ἀφοῦ
ἐπλησίασε ἀρκετὰ εἰς τοὺς τοίχους τῆς δεξαμενῆς τοῦ λιμένος ἐφρι-
ψεν ἓνα κομμάτι σχοινὶ καὶ ἐδέθηκεν ἐκεῖ εἰς τὴν ἄκρην, ἀλλ' ὁ κρό-
τος καὶ οἱ συνομιλίες ποῦ ἔκμνε μόνος του ὁ βαρκάρης, ἀπὸ μέσα
του κατὰ τὴν συνθήειαν, ἕως ὅτου δέσῃ τὴν βάρκαν του, ἐξύπνησε
φαίνεται τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν, διότι ἀμέσως ἐτάχυνε τὸ βῆμα του,
διευθυνόμενος πρὸς τὴν βάρκαν, ἢ ὅποια ἐσταμάτησε πλησίον του. —
Ποῖος εἶσαι; Πῶς ὀνομάζεσαι; ἠρώτησε.

— Εὐτύχιος Κορνιλλῶν, ἀπήντησεν ὁ βαρκάρης, ὁ ὁποῖος
ἐφαίνετο μόνον ἄν μαῦρη σκιὰ ἀπὸ τὴν λέμβον εἰς τὸ σκότος.

— Εἶναι ἡ βάρκα γιὰ νοίκιασμα; — Μάλιστα κύριε. Κα-
τόπιν πάλιν ὀλίγη σιωπὴ· ὕστερα ὁ ξένος μετὰ ἓνα ὕρος διατακτικὸν
εἶπε. — Ὅτι σὲ χρειασθῶ αὐτὴν τὴν νύκτα, ἀλλ' ὄχι τὸρα.

Ὁ Βαρκαρῆς, ἐτοίμασεν ἀμέσως τὴν βάρκαν του ἐπῆρε τὸ
φανάρι του, καὶ μετὰ ἓνα χροῖον καὶ μετὰ ἓνα πῆδημα ἐβγήκε ἐξω καὶ ἀφοῦ
ἀνέβηκε τὰ ξύλινα σκαλιὰ τῆς ἀποβάθρας, ἦλθε κοντὰ στὸν ξένον.

— Μήπως τὸ καφφενεῖον, ἐδῶ πλησίον στὴν ἀποβάθραν εἶναι
ιδικόν σου; ἠρώτησεν οὗτος.

— Εἶναι ιδικόν μου καὶ τῆς ἀδελφῆς μου, ἀπήντησεν ὁ Εὐτύ-
χιος Κορνιλλῶν.

— Αυτό είναι εὐτύχημα. εἶπεν ὁ ξένος, θὰ δειπνήσω εἰς τὸ καφενεῖόν σου, πρὶν ἀναχωρήσωμεν. Ὁ Εὐτύχιος τὸν ὠδήγησεν μὲ τὸ φανάρι του κατ' εὐθείαν.

Τὸ καφενεῖον ἢ τὸ μπακάλικον τοῦ Κορνιλλῶν ἦτο ἀκριβῶς εἰς τὸ μέσον τῆς στενωπῶ, εἰς τὸ κέντρον πολλῶν οἰκιῶν ἐστραμμένων πρὸς τὴν ἀποβάθραν. — Ἡ πρόσοψις του ἦτο ἓνα μεγάλο παρραθύρι μὲ μικροὺς ὑελοπίνακας, σὰν ἀποθήκη. ἀπὸ μέσῃ ἀπὸ ταῖς κουρτίνες ἓνα φῶς ἐφαινετο, τὸ ὁποῖον ἐφώτιζεν εἰς ἀρκετὸν διάστημα. Ὁ Εὐτύχιος ἤνοιξε τὴν πόρταν καὶ ἐστάθη διὰ νὰ περάσῃ μέσα ὁ ξένος.

Ἦτο ἓνα κατὰ καφενεδάκι σὰν τις καμπίναις τῶν πλοίων, μὲ ξύλιναις καρέκλαις καὶ τραπέζικ. Ἐξ, ἐφ' ἃ ψαράδες ἐκάθητο κοντὰ στὸ παράθυρον, πίνοντες καφὲ καὶ κονιάκ καὶ παίζοντες ντόμινον. Ἐστράφησαν μιὰν στιγμὴν, εἰς τὸν χαιρετισμὸν τοῦ ξένου καὶ ἐξηκολούθησαν ὕστερα τὸ παιγνίδι τους πάλιν. Εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ καφενεῖου ἦτο μιὰ ἐστία ἀιοκτὴ μὲ ἄρθρον φωτιᾶν πλησίον τῆς ὁποίας μία κόρη ἠτχολεῖτο εἰς τὰς μαγειρικὰς προετοιμασίας. Ὅταν ἡ θύρα ἀνοιξεν, ἐγύρισε τὸ πρόσωπον της νὰ ἰδῆ, καὶ μιὰ ἔκφρασις ἐκπλήξεως ἀνακατωμένης μὲ περιέργειαν ἐζωγραφίσθη εἰς τὴν ὄψιν της, ἅμα ὁ ξένος ἐπροχώρησε καὶ εὐγενικᾶ ἀνύψωσε τὸ πηλίκιόν του.

— Νίνα, εἶπεν, ὁ Εὐτύχιος, ὁ ἀδελφός της παρατηρῶν ἐναλλάξ τὸν ξένον καὶ τὴν κόρην, ὁ κύριος οὗτος ἐνοικίασε τὴν βάρκαν μας ἀλλὰ ἐπιθυμῶ νὰ δειπνήσῃ πρὶν ἀναχωρήσῃ, ὁ ξένος ἔνευσε καταφατικῶς. — Πρὶν βγῆ ὁ ἥλιος πρέπει νὰ εὐρίσκωμαι ἐπὶ τοῦ πλοίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ μὲ ὠδήγησῃς.

— Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πλοίου Κύριε. ἠρώτησεν ὁ Εὐτύχιος, παρατηρῶν τὸν ξένον μὲ ἐξυπνα μάτια.

— «Λεβαδεία»,

— Αὐτὸ τὸ πλοῖον, εἶπεν, ἡ κόρη μὲ ἔκφρασιν ὄνειρώδη καὶ βλέπουσα εἰς τὸ διάστημα ἀφ' ἧρμένη, σὰν νὰ ἐφαινετο ὅτι ἀποτείνεται εἰς τὸν ἐκυτὸν της, αὐτὸ τὸ πλοῖον ἀναχωρεῖ, ὡς μοι εἶπον διὰ κάποιον ἑλληνικὸν λιμένα.

— Διὰ τὴν Σύρον εἶπεν ὁ ξένος, ἐν ᾧ ἀφήρει τὸ ἐπανωφύριόν του καὶ ἐκάθητο εἰς ἓνα τραπέζικ κοντὰ στὴν ἐστίαν.

Ὁ Εὐτύχιος μετέβη καὶ συνηνώθη μὲ τοὺς ἄλλους ψαράδες εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τοῦ καφενεῖου καὶ μάζι μὲ τοὺς ἄλλους πελάτας ἤρχισε μετ' ὀλίγον νὰ γελᾷ καὶ νὰ παίζῃ ντόμινο φωιάζων τὴν Νίνα, τὴν ἀδελφὴν του, νὰ τὸν ὑπηρετήσῃ σὰν νὰ ἦτο καὶ αὐτὸς πελάτης.

Ἐν τῷ μεταξύ ὁ ξένος, ἐκάθητο περιμένων τὸν δεῖπνον του, μὲ τὴν ῥάχην πρὸς τὸν τοῖχον καὶ τὰ πόδια σταυρωμένα κοντὰ στὴν φωτιᾶ. Ἡ στολή του ἦτο ταγματάρχου τοῦ Γαλλικοῦ στρατοῦ καί-τοι αὐτὸς ἦτο νέος μόλις 28-30 ἐτῶν· εἶχε ἓνα ὠραῖον ἐκφραστικὸν πρόσωπον, μὲ ὀφθαλμοὺς λαμπεροὺς καὶ φαντασίαν γιομάτους. Ἄλλ' ὅταν τοὺς ἐστρεφε ἐπὶ τῆς Νίνας, ἐγένοντο σοβαροὶ καὶ συμπαθητικοί.

Ἡ Νίνα ἦτο ἓνα ἀφρόπλαστο κορίτσι μέσα στὴν φωτιᾶ τοῦ καφενεῖου της. Καὶ δὲν ἔλυανε ; . . .

Ὅταν ἡ συνομιλίᾳ μὲ τὸν ξένον ἔπαυσε, τὸ ὄνειροπόλον καὶ συμπαθητικὸν βλέμμα της ἐθυθίσθη εἰς τὸ διάστημα μὲ ἓνα ὁμως χαμόγελο τόσον γλυκὸ καὶ τόσον τρυφερὸ πάνω εἰς τὰ ροδοστάλακτα χεῖλη της, μὲ μιὰν ἔκφρασιν ἄχ! πόσον, πόσον ἀνέκφραστον ἀπὸ γλυκύτητα καὶ ἀγγελικὴν ἀγνότητα εἰς τὰ ὑγρόφωτα μάτια της, τὰ μαῦρα μὲ τὰς μακράς των βλεφαρίδας ! ὦ ποῦ εἰς τὸ κάθε κύταγμά τους καὶ μιὰ παράλυσιν τῶν αἰσθήσεων τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ μιὰ ἔμπνευσις ναουριστικὴ σὰν μαγεῖα σὲ ἀνύψωνε εἰς τοὺς αἰθεριοὺς κόσμους τοῦ ἠδονικοῦ κάλλους καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ καλοῦ.

Ὀλίγαὶ λέξεις ἀντηλλάγησαν μεταξύ τῆς Νίνας καὶ τοῦ ξένου μέχρις ὅτου τὸ φαγητὸν ἐτοιμασθῆ. Ὅταν δὲ ἡ Νίνα τοῦ ἔφερε τὸν συνηθισμένον καφὲ καὶ τοῦ τὸν ἔχυνε εἰς τὸ μικρὸν ποτήριον, ἐκεῖνος τῆς εἶπεν. — Θέλεις νὰ σοῦ εἶπω Δεσποινίς, ποῦ αἱ σκέψεις σου πλανῶνται; Ἐκοκκίνησε καὶ μὲ μιὰν ἔκθαμβον ματιᾶν παρετήρησε τὸ πρόσωπον τοῦ ξένου. — Θὰ εἴσθε βεβαίως μάγος, τοῦ εἶπεν, ὦ ἂν ἠδύνασο.

— Αἱ σκέψεις σου, εἶπε, ταξιδεύουσιν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἑλλάδος τῆς Νίνας ἄλλαξε τὸ χρῶμά της. Ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐφαινετο ὅτι δὲν εἰμποροῦσε νὰ ὀμιλήσῃ, τόσον ἐφαινετο συγχισμένη ὥστε ἔστρεψε τὸ πρόσωπόν της εἰς τὴν ἐστίαν.

— Ἐάν, δεσποινίς, μὲ ἐμπιστεύεσθε, ὁ ξένος εἶπεν εἰς μαλακὸν

τόνον, ἢ ἐὰν ἐπιθυμῆς νὰ ἀναγγείλω τι πρὸς ἓνα εὐτυχῆ ἐραστήν
σας, σὰς ὑπόσχομαι, εἰπέτε μοι νὰ σὰς χρησιμεύσω ὁ ἀπεσταλμένος,
ὁ κομιστής τοῦ πόθου τῆς καρδίας σας.

Ἡ νεάνις τὸν παρετήρησε μὲ ἓνα τρόπον σχεδὸν ὀργίλον, ἀλλὰ
ἀμέσως κατεβίβασε τοὺς ὀφθαλμούς της καὶ εἶπε μὲ ἓνα βαθὺ ἐρύ-
θημα εἰς τὰς παρειάς :

— Δὲν ἔχω, κύριε, ἐραστήν.

Ἐξένος βλέπων ὅτι ἤγγισεν ἄσχημη χορδὴν ἀπεφάσισε νὰ δι-
ορθώσῃ τὸ σφάλμα του, ἀλλάζων θέμα ὁμιλίας.

— Δὲν θέλω πλέον νὰ μάθω τὰς σκέψεις σας, δεσποινίς, ἀλλὰ
εἰπέτε μοι διατί ὁ ἀδελφός σας φυλάττει τὴν βάρκαν εἰς τὸν λιμένα
πρὸς ἐνοίκιον, ἔχετε ἓνα κομψὸν καφενεῖον. Αὐτὴ ἡ ἐργασία διὰ σέ
μοῦ φαίνεται πάρα πολὺ βαρειά.

— Ἄ ! κύριε, δὲν θὰ ὠμίλεις οὕτως ἂν ἐγνώριζες, εἶπεν ἡ
Νίνα, πόσον ἀνήσυχτοι καὶ σχεδὸν μανιώδεις εἴμεθα καὶ οἱ δύο νὰ
κἀμωμεν χρήματα.

Ἐξένος δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀποκρύψῃ ἓνα κίνημα ἐκπλήξεως. Πόσον
ἐφαίνοντο ἀσυμβίβαστα διὰ τὸ πρόσωπον τῆς Νίνας τοιαῦτα αἰ-
σθήματα πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας καὶ μὲ πόσῃ χάριν τὰ ἐξ-
έφραζε.

— Θέλετε νὰ εἴπητε, ἴσως, δεσποινίς, ὅτι δὲν τὸ εὐρίσκετε
ἀρκετὰ ἐντιμὸν νὰ διατηρῆτε ξενοδοχεῖον καὶ ὅτι θὰ εἴσθε εὐτυχεῖς
ὅταν εἴσθε ἱκανοὶ νὰ ἀποσυρθῆτε.

— ὦ ! ὄχι, Κύριε, δὲν εἶνε αὐτό· ὅταν συνάξωμεν 10,000
φράγκα θὰ τὰ δώσωμεν καὶ τότε...

— Καὶ τότε, δεσποινίς ;

— Ὅθ' ἀρχίσωμεν πάλιν, ἐὰν κατορθώσωμεν μὲ αὐτὸ τὸ ποσὸν
νὰ ἐξαγοράσωμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ πατέρα μας.

— ὦ εἶπεν ὁ ξένος ἀναπηδήσας, τί θέλετε νὰ πῆτε.

— Σιωπῆ, εἶπεν ἡ Νίνα, διότι θυμῶναι ὁ ἀδελφός μου πολὺ
ὅταν ἀκούῃ νὰ γίνηται λόγος δι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἐὰν ἐνδιαφέρεσθε
ὅμως, κύριε, θὰ σὰς εἴπω μὲ ὀλίγα λόγια περὶ αὐτοῦ.

— Ὁ ξένος ἐπλησίασε κοντιότερα εἰς τὴν Νίναν, ἢ ὅποια μὲ
χαμηλὴν φωνὴν διακοπτομένην ἀπὸ δάκρυα ἀφηγήθη εἰς τὸν συμ-
παθητικὸν ξένον τὴν ἱστορίαν της.

— Ὁ πατήρ μου πάντοτε φιλόπονος διὰ τὴν οἰκογένειάν του
κατ' ὄρθωσεν νὰ ἀγοράσῃ ἓνα πλοῖον, τὸ ὁποῖον ὅπως δὴποτε ἐφόρ-
τωνε κάθε φορὰν καὶ ἐμπορεύετο εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.
Ὅταν μιὰ φορὰ δὲν ἐπέστρεψε ἀπὸ τὸ ταξίδι του πλέον. Πολὺς
καιρὸς ἐπέρασε ὅταν ἐμάθαμεν ὅτι ἠχμκλωτίσθη ἀπὸ πειρατὰς μετ'
ἀπελπιστικὴν ἀντίστασιν. Ὅποια δυστυχία γιὰ μᾶς. Τὸν ἔφεραν εἰς
τὴν Τρίπολιν καὶ τὸ ποτὸν τὸ ὁποῖον ζητοῦσι διὰ λύτρα εἶνε δέκα
χιλιάδες φράγκα. Τώρα κοντὰ μᾶς ἔγραψε καὶ μᾶς παρεκάλει,
ἀφοῦ μᾶς τῦχετο, νὰ τὸν λησμονήσωμεν.

Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ τὰ μάτια τῆς Νίνας ἐγέμισαν ἀπὸ δάκρυα.

— Ὅθ' προσπαθῆσωμεν λοιπόν, κύριε, μὲ ὄλα τὰ ἐντιμα μέσα
ἐργαζόμενοι, νὰ κερδήσωμεν αὐτὸ τὸ ποσὸν καὶ θὰ τὸν ἐλευθερώσω-
μεν. Δι' αὐτὸ ἔχομεν καὶ τὴν βάρκαν καὶ τὸ ξενοδοχεῖον διὰ νὰ
ἔχωμεν καὶ ἔκτακτα περισσότερα. Ἀλλὰ πρέπει νὰ περάσουν πολλὰ
ἔτη, κύριε, διὰ νὰ ἐξοικονομήσωμεν αὐτὸ τὸ ποσόν.

— Καὶ πόσα χρόνια εἶνε ποῦ σὰς πῆραν τὸν πατέρα σας ;

— Ὅθ' αἶνε δέκα χρόνια. Ἦμην 15 ἐτῶν ὅταν ἀνεχώρησε· τώρα
εἶμαι 25. Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἔχομεν συναθροίσει 3000 φράγκα
καὶ θὰ περάσῃ πολὺς καιρὸς ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὰς 1000, ἂν
θέλῃ ὁ Θεός, εἶπεν ἡ Νίνα καὶ ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὰς σκέψεις της.

Μὲ ἓνα ἀναστεναγμὸν ὁ ξένος ἐπειτα ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν θέσιν του
καὶ μετέβη πλησίον τῶν ἄλλων ψαράδων· Κύριε Εὐτύχιε εἶναι και-
ρὸς νὰ ἀναχωρήσωμεν, ἀλλὰ εἰμποροῦμεν νὰ πῶμεν ἓνα ποτήρι μαζὶ
καὶ ἐὰν θέλωσι καὶ οἱ σύντροφοί σου τόσον τὸ καλύτερον· ὄλοι ἐδέ-
χθησαν, ὁ Εὐτύχιος ἐγέμισε τὰ ποτήρια εἰς ὄλους, ὄλοι τὰ ἐκτύ-
πησαν καὶ νῆχθησαν κκλὸν κατευώδιον. Κατόπιν ἐβοήθησε τὸν
κύριον ὁ Κορνιλλὼν, νὰ φορέσῃ τὸ ἐπανωφόριόν του ἐν ᾧ ἐκεῖνος πα-
ρατηρῶν προσεκτικὰ μὲ μυστικὸν πάθος τὸ πρόσωπον τῆς Νίνας τὴν
ἐπεχειρέτα σφιγγὼν τὴν χεῖρα της, ὄλοι σιγὰ ἀνεχώρησαν, καὶ ἡ
Νίνα ἔμεινε μόνη.

Δὲν ἐπέρασαν πολλὰ ἐβδομάδες ἀφ' ὅτου ὁ ξένος ἀνεχώρησε.
Ἦτο ἀκόμη χειμῶνας, ὁ ἀνεμος ἠνάγκαζε ὄλα τὰ πλοῖα νὰ μὲνωσι
εἰς τὸν λιμένα· καὶ αὐτὸς ὁ καιρὸς ἦτο ὁ καλύτερος διὰ τοὺς ἀδελ-
φοὺς Κορνιλλῶν διότι τὸ καφενεῖον τοὺς ἐιργάζετο τότε καλὰ.

Ἐνα βράδῳ ἦσαν ἤτυχοι ἀπὸ τὰς ἐργασίας των, ὁ κόσμος ἀνε-

χώρησε καὶ ὁ Εὐτύχιος νυστάζων ἐξαπλώθηκε κοντὰ εἰς ἓνα τραπέζι εἰς μίαν γωνίαν καὶ στηρίζας τὴν κεφαλὴν του πάνω στοὺς βραχίονάς του, ἤρχιζε νὰ κοιμᾶται. Κοντὰ στὴν φωτιὰ ἡ Νίνα μὲ κουρασμένα μάτια ἐφαίνετο ἐξητλημένη. Καὶ ὁμως ἂν καὶ μισοκοιμισμένοι ἦσαν ἔτοιμοι νὰ περιποιηθῶσι τὸν τυχόντα ξένον.

Καὶ πράγματι δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα ὅταν ἓνας ναύτης μὲ λερωμένον κολλάρον σκεπασμένον μὲ ἓνα παλτὸ καὶ ἀχύρινον καπέλον βυθισμένον ὡς τὰ αὐτιά του, ἦλθε καὶ ἐκάθησε πλησίον ἐνὸς τραπέζιου ἀντικρυ ἀκριβῶς τοῦ Εὐτυχίου, ὅστις ἀμέσως ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς του.

— Τὶ ἀγαπᾶτε Κύριε, εἶπεν, ὁ Εὐτύχιος εἰς τὸν νεοελθόντα ἐξυπνήσας. — Καφρὲ γλυκύν. Ἡ Νίνα ἔσπευσε νὰ τὸν ἐτοιμάσῃ εἰς τὸν παράδοξον ξένον ὁ ὁποῖος ἐκάλυπτεν ἐξ ὀλοκλήρου τὸ πρόσωπόν του.

— Δὲν εἶναι τὸ καφρνεῖον τῶν ἀδελφῶν Κορνιλλῶν εἶπε, εἰς τὴν Νίναν; — Μάλιστα Κύριε.

— Ἄ ! ἔχω νέα νὰ σᾶς ἀναγγεῖλω ἀπὸ τὸν ξένον σας τὸν κ. ταγματάρχην ὅστις πρὸ ὀλίγων ἀκόμη ἐβδομάδων ἦτο ἐδῶ

Ἡ Νίνα ἐκοκκίνησε. Μᾶς ἐνθουμείται; εἶναι τὸσον καλός! θέλεις νὰ εἶπω τοῦ ἀδελφοῦ μου νὰ ἔλθῃ; ὄχι Δεσποινίς δύνασθε νὰ μάθητε ὅτι θὰ εἶπω καὶ σεῖς. Νά ! μοὶ εἶπε νὰ μὴν ἀπελπίζεσθε διότι ὁ πατήρ σας μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ εἶναι ἐδῶ ἐξ ἀπαντος. — ὦ τί εὐτυχία ! τί εὐτυχία ! εἶναι δυνατόν ; εἶναι ἀληθές αὐτὸ καλὲ κυριε; εἶπεν ἡ Νίνα, νὰ φωνάξω τοῦ ἀδελφοῦ μου.

— Δεσποινίς καὶ κάτι περισσότερον μοὶ εἶπε, ἐπανελάβε μὲ τρέμουσαν φωνὴν ὁ ἀγνωστος ὁ πατέρας σας ἦλθε καὶ ἀμέσως ἐξεκίνησε γιὰ τὸ μαγαζὶ σας ὑπόθεσε Δεσποινίς ὅτι εἶναι ἐδῶ καὶ μόλις εἶπε ταῦτα ἀπεκάλυψε τὸ πρόσωπόν του.

— Ὁ πατήρ μου, ὁ πατήρ μου δὴ ταυτοχρόνως φωναί' καὶ μετ' ὀλίγον εὐρίσκοντο τρία πλάσματα ἐναγκαλισμένα.

Ἀφηγήθη ὁ πατήρ των τοὺς κόπους τοῦ ταγματάρχου Λαφόν ὁ ὁποῖος συγκινηθεὶς ἀπὸ τὴν ἀπλὴν ἐξομολόγησιν τῆς Νίνας κατὰ τὴν νύκτα ἐκείνην, ἐνήργησε, ἐβασανίσθη, ἐξώδευσε διὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

Ἡ χαρὰ των εἶναι ἀνέκφραστος καὶ εὐγνωμοσύνη των δὲν περιγράφεται ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐξένιζον τὸν ταγματάρχην Λαφόν,

ὁ ὁποῖος οὐδέποτε πλέον ἠδυνήθη νὰ λησμονήσῃ τὴν γλυκεῖαν Νίναν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀγαπήσῃ μὲ ὄλην τὴν εὐγενῆ του καρδίαν μὲ ὄλην τὴν ἀγνὴν ψυχὴν του, καὶ δι' αὐτὸ ἦλθε ἓνα συνενώσῃ τὴν τύχην του μὲ τὴν Νίναν καὶ νὰ ἀπολαύσῃ τὴν εὐτυχίαν μὲ τὴν σύζυγόν του, τὴν γλυκεῖαν του Νίναν, τῆς ὁποίας εἶναι τόσον ἄξιος, καὶ ἡ ὁποία ὁμως τῷ ὄντι ἦτο ἄξια του.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΑΚΙΣ

ΞΕΝΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΠΟΥ ΕΙΝΕ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

[Στὸν Τάκη Κονόρθο
ἀφιερώνεται ἡ μετάφρασις.]

Θυμᾶσαι τὸ μαρμαρίνο Παλάτι στὸ ἀκρογιάλι
Ποῦ μαγεμένο ἐφάνταζε στὰ δειλῖα τὰ γλυκὰ ;
Τὰ σύννεφα ἀπὸ πάνω του φεύγαν ἀγάλι-ἀγάλι
Καὶ τὸ ἐχαϊδολογοῦσαν σὰ χέρια ἐξωτικά.

Ἀξέχαστο εἶνε τὸ ὄραμα κ' ἀπὸ τοῦ δὲ βγαίνει !
Μὲς στὴν ψυχὴ ἐγεννιότανε μιὰ μέθη μιὰ χαρὰ :
Ἡ νὰ ἀπλωθῇ στὴ θάλασσα τὴ γλυκοκοιμισμένη
Ἡ γιὰ τὰ ροδοσύννεφα νὰ ἀνοίξῃ τὰ φτερά !

Κ' ὅταν τὰ βράδουα ἐρχόντουσαν μὲ τὴν κρυφὴ τους χάρι
Τὸ ὄρατο Παλάτι ἐλάβαινε μιὰ ὄνειρευτὴ θεωρί,
Ὡς ἐπεροῦσε ἐπάνω του τὸ ὀλόγιμο φεγγάρι
Καὶ ἡ καταχνιὰ ὡς κυμάτιζε στὰ ἀντικρινὰ νερά.

Κ' ἔλεγες τότε ἡ θάλασσα πῶς εἶνε ἐρωτευμένη
Πῶς ἓναν ἕμνο ἀθάνατο τὸ ἀγέρι θὰ σοῦ εἰπῇ,
Κ' ἀγορκαγες παράξενη μιὰ συμφωνία νὰ βγαίῃ
Ἄπ' τῆς βαθειῆς καμάρης του στῆς νύχτας τὴ σιωπῇ...

Τώρα τὰ πάντα ἐπέσανε σὲ μιὰ βαθειὰ ἡσυχία
Καὶ τὰ μεγάλα κύματα καὶ τοῦ βορριᾶ ἡ πνοῆς,
Καὶ μόνο-μόνο ἀκούγεται νὰ ψάλλῃ ἡ Ἀπελπισία
Τὸ αἰώνιο μοιρολόγι τῆς στῆς σκοτεινῆς στοῆς ! ...

...Ήταν ἡ μέρα πένθιμη ποῦ βγήκε ἀπ' τὸ Παλάτι
Μιά συνοδιὰ νεκρώσιμη, βουδή, χῶρις μιλιὰ,
Μπροστὰ πηγαίνει ἡ Ρήγισσα μὲ δακρυσμένο μάτι
Κι' ὁ Ρήγας, καὶ ἡ Πεντάμορφη μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιὰ.

Καὶ πάλι τοὺς ἀντίκρουσα στερνά, ὅταν ἐγυρίζαν
Σκυμμένοι καὶ περίλυποι καὶ πάντα σιωπηλοί,
Στοὺς ὤμους τῶν οἱ πορφυροὶ μαντιῦες δὲν ἀνεμίζαν
Δὲ λάμπανε οἱ κορῶνές τους ψηλὰ στὴν κεφαλὰ.

Κι' εἶχαν φορέσει μιὰ μακρὰ κι' ὀλόμαυρη χλαμύδα
Κι' εἶχαν τὴν κόμη ἀχτένιστη, χυτὴ στὴν τραχηλιὰ.
Κι' εἶδα μονάχοι νῆρχωνται, μονάχοι—καὶ δὲν εἶδα
Τὴν ξακουστὴ Πεντάμορφη μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιὰ ...

[Τοῦ γερμανοῦ L. Uhland]

ΘΡΑΣ. ΖΩΙΟΠΟΥΛΟΣ

Ε. Μ. ΡΟΪΔΗΣ

Μαζί μὲ τὴν ἐξάντλησιν τοῦ πνεύματός του ἐπῆλθε καὶ ἡ ἐξάντλησις τοῦ ὀργανισμοῦ του καὶ ἀπέθανεν ὁ Ἐμ. Ροΐδης μνηογραφήσας σχεδὸν τὴν τεσσαρακονταετῆ φιλολογικὴν περίοδον ἀπὸ τοῦ 1860 καὶ ἐντεῦθεν. Πλουτισμένος ὁ Ροΐδης μὲ εὐρύτητα γνώσεων καὶ μὲ πνεῦμα ὅλως διόλου βολταίριζον ἄρχισε νὰ διαγράψῃ τὸν ὄριζοντα τοῦ καλοῦ ἐν τῇ Νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ καὶ εἶνε ἀληθὲς ὅτι εἰς τὸν ἀγῶνα του αὐτὸν δὲν ὑπῆρξε πολὺ πρωτότυπος, μὲ ὅλην τὴν ἀναλαμπτὴν τῆς πρωτοτυπίας εἰς τὰ «Συριανὰ» διηγήματά του ἀνύψωσεν ὅμως εἰς περιωπὴν τὸ ὕψος καὶ ἦτο ζωγράφος ἀπαράμιλλος εἰς τὴν φυσικότητα τῶν πραγμάτων καὶ δημιουργὸς διὰ πᾶν ξένου ὅπερ μετέφερεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὁ προφορικὸς του λόγος ἦτο γεμάτος ἀπὸ χάριν καὶ ἰδιότροπον εἰρωνείαν ἢ ὅποια μετὰ εὐθύμου εὐστροφίας διατυπουμένη τὸν καθίστα ἕνα ἀπὸ τοὺς ἐπιφανεστέρους εὐθυμιογράφους· αἱ κριτικαὶ τοῦ Ροΐδῃ περὶ τῆς φιλολογίας μας ἀποτελοῦν τὸ σπουδαιότερον μέρος τοῦ ἔργου του καὶ τὸ φιλολογικὸν του ὄνομα. Διὰ τὸν ποιητὴν τοῦ Ρωμηοῦ ἔγραφε ὅτι «εἶνε ὁ ποιητικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐπικρατούσης πεζότητος» ἢ λακωνικῆ καὶ τόσον χαρακτηριστικὴ κριτικὴ του διὰ τὸν κ. Σουρῆ δεικνύει πόσῃν ψυχολογίαν εἶχε κάθε λόγος τοῦ μακαρίτου Ροΐδῃ. Ε. Κ.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

«Ἀκροίτας». Περιοδικὸν φιλολογικὸν ὑπὸ Σ. Σκίπη.

«Σκουλίκια». Μυθιστόρημα ὑπὸ Δημ. Βουτυρά.